

Berachot Sources 54

בית הבחירה למאירי מסכת ברכות דף מב עמוד א

ברך על הפרפרת וכו' ר"ל פת הבאה בכסנין והדומה לו כמו שפרשנו וכן פרשה בתלמוד המערב ואי אתה יכול לפרשה בלפתן שהרי אמרו עליה שפוטרת מעשה קדרה כמו שיתבאר בסמוך והיאך אפשר ללפתן שברכתו בשהכל לפטור מה שברכתו במיני מזונות אלא פת הבאה בכסנין היא שדינה במיני מזונות הואיל ואין קובע סעודתו עליה ואמר שאם ברך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון שהפרפרת שלאחר המזון אינה נפטרת לפנייה בברכת הפת הואיל ואחר המזון באה והלכה לה קביעות הפת כמו שביארנו למעלה ומ"מ נפטרת היא בברכת חברתה הבאה לפני המזון הואיל והסבה ראשונה היא ויש מי שאומר שאף זו ברכת הפת פוטרתה אלא שמשנה זו בשלא היה שם פת כמו שכתבנו למעלה:

רבינו יונה מסכת ברכות דף ל עמוד א

מתני' בירך על היין שלפני המזון וכו' בירך על הפרפרת שלפני המזון י"מ דפרפרת ר"ל פת הצנומה בקערה ואין זה מתקבל דמה ענין הוא לומר שפת צנומה היו אוכלין אחר סעודתם ואפשר שהיו אוכלין אותו ע"י דבש או שאר דברים מתוקין עוד נוכל לפרש דפרפרת הם הרקיקין הדקין ביותר הנקראים נבליא"ש בלעז וה"ה לפירות ולשאר הדברים כיוצא בהם:

חדושי הרא"ה מסכת ברכות פרק ו - כיצד מברכין

מתני'. ברך על היין שלפני המזון פטר היין שלאחר המזון ברך על הפרפרת שלפני המזון פטר הפרפרת שלאחר המזון ברך על הפת פטר (על) הפרפרת. פי' פת הבאה בכסנין וכיוצא בו כדפרישנא לעיל. וכל שכן מעשה קדרה שהן טפלה לפעמים עם הפת שנאכלין עמו והכי איתא בגמ', והני דהוו מזון פטר פת לכלהו בתוך הסעודה ואפי' שלא מחמת סעודה כדמוכח במאי דפרישנא בגמ'.
ברך על הפרפרת לא פטר את הפת. אבל מעשה קדרה פטר. פי' בבאים בתוך סעודתו של פרפרת ואפי' שלא מחמת סעודה דמעשה קדרה לגבי פרפרת כפרפרת לגבי פת, ומעשה קדרה הינו אורז ודיסא וסלקא וטרגיז וטיסני כדאיתא לעיל בגמ' והם מיני מאכל של חטה והוא הדין פת דוחן ובשר וגבינה ובצים ודגים ותבשיל וכל דברים המיוחדים למזון דכלהו פטר פרפרת ואפי' שלא מחמת סעודה והכי מוכח במאי דפרישנא בגמ'.

שיטה מקובצת מסכת ברכות דף מב עמוד א

מתני' בירך על הפת פטר את הפרפרת. פירושו הוא פת הבאה בכסנין וכיוצא בה כדפרישנא לעיל. וכל שכן מעשה קדרה שהיא טפלה לפעמים לפת שהן נאכלין עם הפת והכי אמרינן בגמרא. ופטר להו פת לכולהו בשבאין בתוך הסעודה ואפילו שלא מחמת סעודה:
בירך על הפרפרת לא פטר את הפת. אבל מעשה קדרה פטר בבאין בתוך סעודתו של פרפרת ואפילו שלא מחמתו דמעשה קדרה לגבי פרפרת כפרפרת לגבי פת. ומעשה קדרה היינו אורז ודיסא וכו' כדאיתא לעיל. והוא הדין לפת דוחן ובשר וגבינה וביצים ודגים ותבשיל. וכל דברים המיוחדים למזון אף על פי שאין מברכין עליהן בורא מיני מזונות לפי שאין אדם קובע סעודתו עליהן מכל מקום לדין זה כל דברים המיוחדים למזון שוין הם. ואף על גב דפת אם בירך עליו בורא מיני מזונות יצא מידי דהוי איין דאם בירך עליו בורא פרי העץ או בורא פרי האדמה יצא התם הוא במברך עליו ומתכוין לפוטרו בברכה זו אבל הכא שמברך על דבר אחר ברכתו אף על פי שמתכוין לפטור את הפת לא נפטרו. וכן עיקר דינא. מיהו מתניתין לא בהכי מיירי אלא במברך על האחד ובא לו האחר שלא במתכוין בתוך סעודתו של ראשון כגון שבירך על הפרפרת ובעוד שאכל הפרפרת הביאו לפניו מעשה קדרה ובכי הא אמרינן דפרפרת פטר מעשה קדרה אבל מעשה קדרה בדכותה לא פטר הפרפרת. אבל כשהן לפניו מתחלה ובירך על אחד מהן כדי לפטור שניהם בזו ודאי כל שברכותיהן שוות נפטרו שניהם. מה שאין כן בשאין ברכותיהן שוות כגון פרפרת ופת שאם בירך על הפרפרת בורא מיני מזונות לפטור את הפת לא יצא אף על גב דאם בירך על הפת עצמו בורא מיני מזונות יצא:

חדושי הרשב"א מסכת ברכות דף מא עמוד ב

וכלל דברים אלו שאמר רב פפא אינם אלא בתאנים וענבים וכיוצא בהן שהן פירות בלבד, אבל בשר ודגים וכיוצא בהן בין שבאו בתוך הסעודה בין שבאו לאחר הסעודה אינן טעונין ברכה לא לפנייה ולא לאחריהן דהן בעצמן מזון הן ואינן באין לקנוח סעודה אלא להשביע והן בעצמן מן הסעודה הן ופת פוטרת כל מה שבא למזון ולהשביע, ופרפרת דקתני

במתני' לאו היינו בשר ודגים אלא פת הבאה בכיסנין וכיוצא בהן שבאין לקנוח סעודה ולהנאת עצמן ולא להשביע, ומעשה קדרה נמי בין באמצע בין לאחר סעודה אין טעונו ברכה לא לפנייהם ולא לאחריהם מההוא טעמא נמי דאמרן דאף הן סעודה הן דלהשביע הם באין, והיינו דתנן בריך על הפת פטר את הפרפרת ואמר' עלה בגמרא וכ"ש מעשה קדרה כלומר כ"ש מעשה קדרה דלהשביע ומן הדין פת פוטרתה, ואמר' נמי ב"ש סברי לא מיבעיא פרפרת דלא פטרה אלא אפי' מעשה קדרה נמי לא פטרה, ומאי אפילו, ואלו הן מעשה קדרה חילקא טרגיס ואורז וערסן, והא דתנן בריך על הפרפרת לא פטר את הפת ב"ש אומרים אף לא מעשה קדרה ואמר' עלה בגמרא ב"ש ארישא פליגי וה"ק ת"ק בריך על הפת פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה, וב"ש אמרי לא מבעיא פרפרת דלא פטר אלא אפי' מעשה קדרה לא פטר או דילמא אסופא פליגי דקתני בריך על הפרפרת לא פטר את הפת פת הוא דלא פטרה הא מעשה קדרה פטר, ואתו ב"ש למימר דאף מעשה קדרה לא פטר דאלמא לכ"ע מעשה קדרה בעי ברכה או דידיה או דחבריה למפטריה, דאי לא למה לי דפטרה ליה פרפרת הא איכא פת, לא היא דהתם לאו אדאכל פת קאי אלא מלתא באפיה נפשה היא, כלומר ואם לא באו בסעודה אלא שאוכל פרפרת דהיינו פת הבאה בכסנין ומעשה קדרה שלא עם סעודה אלא בפני עצמן בריך על הפרפרת פטר את מעשה קדרה וב"ש סברי לא פטר, ופת הבאה בכסנין דהיינו פרפרת דמתני' אם באה בתוך הסעודה אינה טעונה ברכה כלל לא לפנייה ולא לאחריה וכדתנן בריך על הפת פטר את הפרפרת, ובזה עדיפא מתאנים וענבים, וטעמא דמילתא משום דפרפרת היא פת ואלו קבע עליה סעודה או דאכל מיניה כדי שאחרים קובעין עליו סעודה מברך עליה המוציא וג' ברכות, והלכך כל שבאה בתוך הסעודה דין הוא שיפטור אותה בברכת הפת, אבל אם באה לאחר סעודה טעונה ברכה לפנייה משום דלאו למיזן אתיא אלא לקנוח, וכדמוכח מתני' דקתני בריך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון, דאלמא פת לא פטר פרפרת שלאחר המזון דאי איתא למה לי פרפרת שלפני המזון למיפטרה תיפוק לי משום פת, ומיהו לאחריה אינה טעונה ברכה דברכת המזון פטר לה דאף היא נמי מזון היא ודין הוא שתהא ברכת המזון פוטרתה, מה שאין כן בתאנים וענבים, ומיהו דין זה דלאחר סעודה ליתיה השתא, דבזמן הוא דהווי מסלקי טבלא בגמר סעודה הוא דמשכחת לה לבתר סעודה דהיינו לאחר סילוק, אבל לדידן אף על גב דגמר מלאכול כל היכא דמנחא תכא קמיה לא מסלק דעתיה ממיכלא וממשתיה וכ"כ בתוספות.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת ברכות פרק ו משנה ה

[ה] זה שאמר מי שברך על היין שלפני המזון אינו חייב לחזור ולברך על היין ששותה לאחר סלוק המזון, הוא דוקא בשבתות וימים טובים שאדם קובע סעודתו על היין, וכשברך על היין בתחלה בדעתו להמשיך בשתית היין אחרי המזון. אבל מי שאין בדעתו להמשיך לשתות אחר המזון וגמר לאכול ונמלך לשתות צריך לחזור ולברך. ופרפרת, שם הלפתן, רבים פרפראות. ומעשה קדרה, כגון הדיסה והגריסים והחביטה שעושין מן הקמח והסולת ודומיהם. ובית שמאי אומרים שאם בריך על אחד ממיני הלפתן לא פטר מעשה קדרה. ואין הלכה כבית שמאי.

רמב"ם הלכות ברכות פרק ד הלכה ו

בירך על הפת פטר את הפרפרת שאוכלין בהן הפת ממיני התבשיל ופירות וכיוצא בהן אבל אם בירך על הפרפרת לא פטר את הפת, בירך על מעשה קדירה פטר את התבשיל בירך על התבשיל לא פטר את מעשה קדירה.

כסף משנה הלכות ברכות פרק ד הלכה ו

[ו] בירך על הפת וכו'. משנה פרק כיצד מברכין (ברכות דף מ"ב) בירך על הפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא פטר את הפת ב"ש אומרים אף לא מעשה קדרה ובגמרא איבעיא להו ב"ש ארישא פליגי דקאמר ת"ק בירך על הפת פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה כלומר דהיינו לאכול למזון ממש ואתו ב"ש למימר ל"מ פרפרת דלא פטר להו פת אלא אפילו מעשה קדרה נמי לא פטר או דילמא אסיפא פליגי דקתני בירך על הפרפרת לא פטר את הפת פת הוא דלא פטר אבל מ"ק פטרה ואתו ב"ש למימר אפילו מ"ק נמי לא פטר תיקו. ולפי זה נראה לפסוק דבירך על הפת פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה בירך על הפרפרת לא פטר את הפת אבל מעשה קדרה פטר. ורבינו שפסק בירך על התבשיל לא פטר מ"ק טעמו דכיון דאסיקנא בתיקו הא איפשר דב"ש ארישא הוא דפליגי וכלישנא קמא וסיפא דנקט פת לאו דוקא דהוא הדין דלא פטר מ"ק אלא איידי דתנא רישא פת תנא סיפא נמי פת אבל בירך על מ"ק פטר את הפרפרת דהא משמע דמ"ק עדיף מפרפרת. ויש לתמוה דכיון דספק ברכות להקל ה"ל למתפס מתניתין כפשטא דבירך על הפרפרת לא פטר את הפת פת הוא דלא פטר הא מ"ק פטר. וי"ל דכיון דבגמרא בעי אליבא דב"ש היינו כדי למשמע מינה פירושא דת"ק וה"פ ארישא קאי וא"כ אמרינן דפת דנקט בסיפא לאו דוקא דהוא הדין למ"ק אלא איידי דרישא נקט פת או אסיפא קאי ופת דנקט בסיפא דוקא הוא. אלא דאכתי קשה דהוה ליה למפסק להקל וזה נראה שהוא דרך הרשב"א ז"ל שכתב דהו"ל ספק בברכות דרבנן ולהקל. לכן נראה לי דכיון דבעי גמרא אליבא דב"ש משמע דס"ל לגמרא דהלכה כב"ש וכי אמרינן דקאי ב"ש אסיפא סברי דפרפרת לא פטר אפילו מ"ק פסק רבינו כן. ומיהו אכתי קשיא דא"כ למה פסק בירך על הפת פטר את הפרפרת הא אי קיימי ב"ש ארישא פת לא פטר אפילו מ"ק. וי"ל דבהא לא ה"מ

למפסק הכי משום דקי"ל כר' חייא דאמר בפרק כיצד מברכין (שם מ"א): פת פוטרת כל מיני מאכל. ואח"כ מצאתי בתשובה לרבינו יהושע מבני בניו של הרמב"ם ז"ל שכתב ששאלוהו שהיה חילוף הנוסחאות בדבר והשיב הנכון בירך על התבשיל פטר מ"ק ולכן תגיהו הנוסחאות כך עכ"ל: ויש לדקדק מה ענין דינין אלו כאן גבי שינוי מקום צריך לברך, לעיל בפרק ג' הוא מקומם גבי מברך על העיקר ופותר את הטפלה. וי"ל דהתם שאני שאינו חפץ באכילת פת כלל מחמת עצמו אלא להעביר היזק הדג מליח אבל הכא חפץ הוא באכילת כל אחד מהם מחמת עצמו הילכך אינו ענין לשם. ומה שכתבו כאן גבי שינוי מקום צריך לברך לומר לך לפעמים אפילו בלא שינוי מקום צריך לברך שם בירך על הפרפת צריך לברך על הפת ואם בירך על התבשיל צריך לברך על מעשה קדירה: וא"ת במאי עסקינן אי בשברכותיהם שוות אמאי אין פוטרים זה את זה ואי בשאין ברכתיהן שוות היכי אפשר לומר במקצתם דפוטרים זה את זה ועוד שהרב ז"ל כתב דפרפת היינו תבשיל ופירות וכיון דאין ברכתן וברכת הפת שוה פשיטא דאין פוטרות את הפת דהיאך הוה אפשר לומר דברכת בפה"א או העץ יפטור ברכת הפת וכן היאך אפשר דברכת מ"ק שהיא במ"מ יפטור ברכת תבשיל ופירות או איפכא וי"ל דכיון דתנן על הכל אם אמר שהכל נ"ב יצא וה"נ אפשר לומר שאם בירך על הפת בורא פרי האדמה יצא דהא פרי האדמה הוא ואפשר דאפילו בירך בורא פרי העץ יצא וכמ"ד עץ שאכל ממנו אדם הראשון חטה היה. וכן י"ל דברכת במ"מ פותר ברכת תבשיל ופירות מיהו ה"מ כשבירך על הדבר עצמו ברכה שאינה מיוחדת לו כגון שבירך על הפת עצמו שהכל נ"ב יצא אבל אם בירך על הפרפת שהנ"ב לא פטר את הפת וע"פ זה תקיש בשאר ברכות על הדרך שכתבתי. ועי"ל שאע"פ שאין ברכתיהן שוות אפשר שיפטרו זה את זה כמו שמצינו בפת שהוא פותר כל מיני מאכל אף על פי שאילו היה מברך על השאר מיני מאכל ברכת הפת לא היו נפטרים בכך הכי אמרינן בברכת מעשה קדירה לגבי פרפת או פרפת לגבי מ"ק: כתב הרמ"ך בירך על מ"ק פטר את התבשיל וכו'. לא הבנתי למה פסק בהפך ממה שמפורש בהלכה כי לדעת ת"ק פרפת דהיינו התבשיל כמו שפירש הוא פטר מ"ק אבל מ"ק לא חזינן שיפטור פרפת ואם פסק כב"ש אין מעשה קדירה פותר פרפת ולא פרפת מעשה קדירה. ועוד תימה שהוא פירש פרפת תבשיל ופירות ואם כדבריו כן הוא הא אין ברכתיהן שוות עם מ"ק ופרפת שהוא פת הבאה בכסנין עכ"ל. וכבר ישבתי דעת רבינו:

לחם משנה הלכות ברכות פרק ד הלכה ו

הלכה ו

[ו] בירך על הפת פטר את הפרפת וכו'. משנה בפרק כיצד מברכין (דף מ"ב) בירך על הפת פטר את הפרפת על הפרפת לא פטר את הפת בית שמאי אומרים אף לא מעשה קדירה ובגמרא איבעיא להו בית שמאי ארישא פליגי או אסיפא פליגי ואסיקנא בתיקו. ולכאורה נראה דרבינו פסק כבית שמאי דאמר דפרפת לא פטר את הפת ולא מעשה קדירה ועל זה קשה חדא דלא הוה ליה למפסק כבית שמאי אלא כסתם מתניתין ותו דבפירוש המשנה כתב בהדיא רבינו ז"ל דאין הלכה כבית שמאי, ונראה דפסק כתנא קמא [דלא] סבירא ליה דבית שמאי ארישא פליגי אבל בסיפא לא פליגי כלל דכולי עלמא לא פטר פרפת מעשה קדירה ומה שהזכיר את הפת הוא הדין נמי מעשה קדירה אלא נקטיה אגב רישא וא"כ אליבא דכ"ע לא פטר פרפת מעשה קדירה. ואם תאמר כיון דאסיק בתיקו ספק ברכות להקל ודילמא בית שמאי פליגי אסיפא ורבנן סברי דפרפת פטר מעשה קדירה והלכה כוותיהו ואין לברך על מעשה קדירה אחר שבירך על הפרפת. וי"ל דהוי כעין ספק ספקא דספק אי ארישא פליגי וכ"ע מודו דלא פטר פרפת מעשה קדירה או אסיפא. ואם תמצא לומר אסיפא הא איכא ב"ש דסבירא להו דלא פטר ודילמא הלכה כוותיהו אף על גב דעל הסתם לית לן למפסק כותייהו אהני לן הא לחלק בין ספק ברכות להקל דאמר' בעלמא להך דהכא ואמרין דהכא דמי לספק ספקא: שאוכלים בהן הפת. לא דוקא צריך שיאכל פת עמהם דאפילו לא אכל פת עמהם כיון שהם דברים הבאים בתוך הסעודה פטורים מברכה כדכתב לקמן אלא מה שכתב שאוכלין בהם פת כלומר שרגילים לאכול פת עמהם וכתב זה להודיענו ענין פרפת מהו:

צל"ח מסכת ברכות דף מב עמוד א

משנה בירך על הפרפת שלפני המזון וכו'. לכאורה מלתא דפשיטא היא, ואטו הסעודה תהיה הפסק ביניהם להצריך ברכה מחדש על הפרפת. וראיתי בתלמידי רבינו יונה [ל' ע"א מדפי הרי"ף] בד"ה לא סבר לה מר וכו', דלדיוקא איצטריך למידק מיניה שהפת אינה פוטרת פרפת שאחר המזון. ועל פי דברי תר"י נלע"ד ליישב למה השמיט רבינו הגדול הרמב"ם ולא הביא כלל דין זה דבירך על פרפת שלפני המזון שפותר את שלאחר המזון, והיינו משום שאין כאן שום חידוש ומשנתנו לדיוקא נקטא שהפת אינה פוטרת, וזה שמענו מדברי רב פפא לעיל שאמר לאחר המזון צריכין ברכה לפנייהם ולאחרייהם, אלא שהתנא דמתניתין לא שייך שיסמוך על דברי האמורא, אבל הרמב"ם כיון שהביא בפ"ד [מהלכות ברכות] הלכה י"א וכתב דברים הבאים לאחר הסעודה בין מחמת סעודה וכו' טעונין ברכה לפנייהם ולאחרייהן, לא הוצרך להביא דין המשנה לא לגופיה ולא לדיוקא - וכל זה לסברת תלמידי רבינו יונה.

אבל לענ"ד שלגופיה איצטריך, ורש"י בצחות לשונו הורה לנו יישוב לזה, וזה לשון רש"י במשנתנו בד"ה בירך וכו', נוהגין היו להביא קודם אכילה וכו' ומביאים לפנייהם פרפראות להמשיך אכילה כגון פרגיות ודגים וכו'. ולכאורה דברי רש"י תמוהים, שאם כוונתו שהפרפרת הוא פרגיות ודגים, איך ברכתן תפטור פרפראות של אחר אכילה שהם כיסני ולחמניות כמו שפירש"י עצמו כאן, והלא אין ברכתיהן שוות, שהרי פרגיות ברכתן שהכל ולחמניות ברכתן במ"מ, ואין שהכל פוטרת בורא מיני מזונות כי אם בחד מינא וטעה כמו שפירש"י לעיל דף מ"א ע"א בד"ה אבל וכו', ע"ש. ולכן נראה דפרפרת שלפני המזון ג"כ ברכתו בורא מיני מזונות, והוא פת הבאה בכיסנין וכיוצא בזה, ומה שכתב רש"י להמשיך אכילה כגון פרגיות ודגים, הכוונה שהפרפרת תגרום להמשיך אכילת הפרגיות ודגים, ואעפ"כ אין הפרפרת טפילה להפרגיות, לפי שמביאין הפרפרת קודם הבאת הפרגיות ודגים, וכדי שלא תימא כיון שאין הפרפרת שלפני המזון עיקר שהרי הוא רק להמשיך תאות אכילת הפרגיות לא תהא חשובה לפטור הפרפרת שלאחר המזון שהוא עיקר לעצמו שמעלי לליבא, קמ"ל משנתנו שאעפ"כ פוטרת. ובזה סרה תלונות התוס' בד"ה בירך על הפת מעל רש"י.

ומה שפירש רש"י שהפרפרת הוא להמשיך אכילת הפרגיות, ולא פירש שהפרפרת הוא להמשיך אכילת הפת. נלע"ד שדעת רש"י שפת שהוא חשוב פוטר הטפילה אפילו אם קדמה אכילת הטפל לפת, ולא שפוטרו לגמרי, שאיך יאכל ועדיין לא בירך כלל, אלא שפוטרו מברכתו הראויה לו ואינו מברך אלא שהכל, ופשיטא שאינו פוטר הפרפרת שלאחר המזון שברכתו בורא מיני מזונות, אבל שאר דברים דלא חשיבי כמו פת אינם פוטרים הטפל להם אלא באוכל הטפל אחר שכבר בירך על העיקר, אבל אם מקדים לאכול הטפל מברך על הטפל ברכתו הראויה לו, לכן פירש רש"י שהפרפרת אינו ממשיך אכילת הפת רק אכילת הפרגיות ודגים. ועיין בס"י רי"ב בהג"ה סוף סעיף א' שלא פסק כן, ונלע"ד דעת רש"י אינו כפסק רמ"א, והב"י באמת חולק עם רמ"א.

והנה ראיתי במג"א בס"ק ב' הוסיף עוד יותר, שגם בפת ומליח שהפת טפל שמברך על המליח ופוטר הפת, ואם לא היה הפת לפניו בשעה שבירך על המליח שאז אינו נפטר בברכת המליח, כתב המג"א שיברך רק שהכל על הפת ולא המוציא. ואני תמה, שהרי יין הוא טפל לפת ואפ"ה מברך עליו בפה"ג הואיל וקובע ברכה לעצמו כמו שאמרו בגמרא לעיל [מ"א ע"ב] אי הכי יין נמי וכו', ולדברי המג"א היה די שיעיל חשיבות היין שיברך עליו, אבל אכתי למה יברך עליו בפה"ג היה לו לברך עליו שהכל. אלא ודאי כיון שצריך עכ"פ לברך עליו צריך ממילא לברך ברכתו הקבועה לו, וא"כ פת ג"כ דחשוב שהרי קובע ברכה לעצמו, א"כ אף היכא שהוא טפל, מ"מ היכא שהוא צריך לברך עליו כגון כשלא היה לפניו בשעת ברכת העיקר, שוב צריך לברך ברכתו ממש דהיינו המוציא. וידעתי שיש ליישב דברי המג"א שאזל לשיטתו שם בס"ק ד' לחלק בין היכא שברכת העיקר הוא ג"כ שהכל, יעויין שם, מ"מ הנלע"ד כתבתי.

ראשון לציון מסכת ברכות דף מב עמוד א

מתניתין בירך על הפרפרת שלפני המזון וכו' לפי מה שפ"י רש"י פרפרת שלפני המזון היינו דגים ופרגיות ושלאחר המזון היינו כיסני יש לדקדק דמאי שייכות יש לפרפרת זו אצל זו לא דמאי לא בברכה ולא במין ואשכחן בש"ס דבעי אפי' בין שבתוך המזון ושלאחר המזון הגם דדמי במין ובברכה כיון דזה לשרות זה לשרות לא מפטר דלשתות בברכה דלשרות ומכ"ש בשני דברים שאין ברכתיהן שוות דאפי' דאכול אותן יחד זה אחר זה צריך כל א' ברכה לעצמו כיון שאין א' טפל לחברו. ונראה בהכרח דדברי רש"י לאו במיני פרפרת דקתני דמפטרי אהדדי מיירי אלא הודיענו סדר מעשיהם שהיו אוכלין פרפרת קודם כו' אבל לעולם פרפרת דקתני מתני' דפוטרת שלאחר המזון היינו כשהיא שוה במין כגון אם אכל מין פרפרת א' בתחילה ובסוף או פרפראות ששוות בברכותיהן הגם דאינו שוה במין מסתמא הוי דעתיה עליו ופוטרו זה פשוט:

שם גמרא בירך על הפרפרת לא פטר את הפת. פירוש שאוכל הפת עם הפרפרת יחד סד"א דגם הלפתן לצד עריבותו חשיב כעיקר ואם בירך עליו תחילה יטפול לו הפת בלא ברכה קמ"ל זה לשיטת רש"י ולדעת התוס' שפירש פת צנומה בקערה דלית בה תורתא דנהמא אינו מחוור דמאי שיאטיה דפת הצנומה בהדי פת דנפטריה וברכת מ"מ אינו פוטרת המוציא וי"ל בדוחק: